

## מסורת הש"ס

(א) לעיל כו; (ב) [לעיל כג];  
(ג) [לעיל כו]; (ד) ת"ח מ"ו וכן  
צרי"ף ורא"ש ליתא.

## תורה אור השלם

וַיֵּשֶׁא בָלְעָם אֶת עֵינָיו  
וַיַּרְא אֶת יִשְׂרָאֵל שֹׁכֵן  
לְשִׁבְטָיו וְתַהֲי עָלָיו רוּחַ  
אֱלֹהִים; בְּמַדְבָּר כִּד ב

## גליון הש"ס

מתני' ר"א מתיר. עיין  
בר"ש ריש צורים:

## הגהות הב"ח

(א) גמ' שחלקו לשנים:  
(ב) שם מר נמי אית ליה  
א"ל דידי: (ג) רשב"ם ד"ה  
סבר וכו' מלנפנעי גמ' מפתח  
גדול: (ד) ד"ה סוף וכו'  
חלונותיך הס"ד: (ה) ד"ה  
מפיק וכו' מוילד למבוי  
וסמעי מקום: (ו) תוס' ד"ה  
לקח שנים וכו' כדי שיכנס  
(ז) ל' ומיבט שלג נחמה:

## מוסף רש"י

שאין פתחי אהליהם  
מבוזרין זה לזה. שלג  
יעץ למון (ד.ב.) כלי  
שחור (מבדק ד.ב.) כדי  
עגלה מזהלכת. אם מקרה  
חוקק כל קד מזה, ושם  
שקופים שחלשי ופסח  
(ד.ב.) אין מוציאין  
דיין וגוטרטאות לר"ד.  
אלם בנות גל לא יואל  
רשע קורות מקדמו לר"ד  
שלג אם רזה כנס בניו למון  
אין ומואל ראש קדומו  
למון (ד.ב.) הרי זה  
בזוקתה. שנים דין טועני  
לו שאלושם כנס לו שו  
מפיים סם הרבם (חמ).

**מזם תוספות**

א. שהיום ומהר ישכיר אותם לאנשים ונמצא מרבה עליו את הדרך וכו' [ו]אין לפרש שלא יפתח לו פתח בחצר, דהא ודאי פשיטא, דהא לבית ידיה תני בסיפא אחד לא יעשנו שנים, כל שכן בבית אחר שלא היה לו חלק בחצר ועשאו קנאו שלא יעשה שם פתח בחצר. מוס' מ"ד

## דבינו גרשום

ולטוסים. שאם יש לאדם חילון בחצר חבירו וכוונה לצר חצרו כנגדו וטוסמו בפנים. אם לא מיהא לאתרה חזק (שעה) לאחר היו חילון בלעל הצר לטוסמו: לקח. אחד מהשותפין: יצא בחצר אחרת אל יפתח הצר השותפין. מפני שמרבה על השותפין דריסת רגל של אותן השותפין דרך באותן קודם שכל היה שם בית לכן: בנה עליה על גבי ביתו ורוצה להשוכה לבית דירה אל יפתח לה. לאחר בחצר השותפין מפני שמרבה עליהם הדרך: אלא אם רוצה כן. מפרש בגמ'. והלא מרבה על הדרך.

## חזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

**פ.**

רפג א מיי פ"ו מהל'  
שנים הל' ז סמג עשין  
פז טוש"ע ח"מ סי' קנד  
סעיף יב:  
רפד ב ג מיי פ"ה סס הל'  
ח סמג שס טוש"ע  
שס חט"ה א:

רפ"ה ז' מ"י שס ה"ל ו  
טו"ש"ע שס סע"ף ג'  
רפ"ו ה' מ"י שס ה"ל י  
טו"ש"ע שס סע"ף ד'  
רפ"ז ו' מ"י שס ה"ל ו  
טו"ש"ע שס סע"ף ג'  
רפ"ח ז' ט' מ"י שס ה"ל י  
י"א טו"ש"ע שס סע"ף  
ד' :

דפ"י י מ"י פ"ג מהל' נזקי  
ממון הל' כג סמג  
עשין שס טו"ש"ע ח"מ סי'  
תיו סעיף א:

רצב כ מיי שם הל' כד  
טוש"ע שם סעיף ב:  
רצא ל מיי שם הל' כה  
טוש"ע שם סעיף ג:  
רצב ז מיי שם הל' כג  
טוש"ע שם סעיף ד:

רבינו גרשום (המשד)

מאי בונה את החרדו רות  
העליה דקאמר לו עליה  
שטת אלא שחלק חרדו  
לשנים ומאי חרדו  
רומי ורומי עליה דקאמר  
אפאת שקרוין אפדריין  
הרומיין כלל הנפמי ושוכר  
לחיה דליריה. ואי אמרת  
והלא מרבה עליהם חרדים  
לא מצי ארמא דרשם שרשם  
וידו לו בבי בית ליה יתור  
מן התוכנין אחרים לא  
הוי חרדן לעבכא שלא  
יכנסו ושלא יצאו בחצר כן  
ועשרי כיוון שלא ביה  
דמא אלא שהיה כמו שניה  
וחלקו לשנים הבנים ויהי  
לחיה אחת אין יכולין  
לעבכא: פ' שקא. שלא היו  
מכווניו וכו' נגדו לו. מפני  
שלא רות איה: אם היה כפי  
הפתח: כן דאק שקלי' לו  
אמרת בוצא ארמא איה  
שעור ב' פתחים: אבל בר  
שקא (שפח ב'י) אמרת.  
ליתשה בר ארבע אמרת  
שקא (שפח ב'י) אמרת  
סדוק כפי' לא רות שקלא' לו  
אמרת כלל כחה שהוא חרד

לחלוקה היא חוקה לזה הסתם שלא  
זה: שאין אדם עשוי שסומקין אורו  
רוב בני אדם יוצאין ונכנסין עכשו  
והיה שם קודם לכן והוא מכניס  
לפניהם בית בחצר אחרת לא יפתחנה  
לחצר השותפין. פירוש אפילו  
לביטוי כד' (א) שלא יכנס ממנו לחצר  
השותפין: ר"ל אין להם שותפה  
שביניהם עליהם. מסיפיה דקרא  
דריש דכתיב ומהי עליו רוח אלהים:  
נפלה

לא יפתח אדם לחצר השותפין  
 יעשנו גדול אחד לא יעשנו  
 וחלון כנגד חלון יהיה קטן  
 מנהגי מילי א"ר יוחנן דאמר  
 לשבטיו מה ראה ראה שאין  
 שתשרה עליהם שכינה: היה  
 בר ד' לא לישוייה בר תמניא  
 בר ארבעה שפיר דמי א"ל  
 מינק בפיתחא רבה לא מצינא  
 בר חמא למימר בר ארבעי  
 בחצר אבל בר תמני לישוייה  
 מר ליה בחד פיתחא מצינא  
 אבל פותח הוא לרה"ר פתח  
 מבני רה"ר: **מתני'** <sup>(ב)</sup> אין  
 ר"א מתיר כדי שתהא עגלה  
 מראות לרה"ר אלא אם רצה  
 וגוזזטראות הרי זו בחזקתה:  
 מוציאין זיזין וגוזזטראות וכו':  
 גברא נמי הוה ליה זיזא דהוה  
 לא לקמיה דר' אמי א"ל זיל קוץ  
 מפיק בני מבואה מחלין גבאי  
 ינאי הוה ליה אילן תנוטה  
 אילן תנוטה לרשות הרבים  
 אתא לקמיה דר' ינאי א"ל  
 זיל

אֶלֶסְתוֹם לֹא־לֶחֱרֹק הָיָה חֻזְקָה שֶׁאֵין אָדָם עֹשֶׂה שְׂמוֹת־מִיִּם אוֹרוֹ בְּפִנּוּי וְשׁוֹחֵק; לָקַח בֵּית בַּחֲצֵר אַחֶרֶת לֹא יִתְחַנְנוּ לַחֲצֵר הַשְׁוֹתֶפֶין; מֵאִי מַעֲמָא בְּמִפְנֵי שֶׁמֶרְבֵּה עֲלִיהֶם אֶת הַדֶּרֶךְ אֵימָא סִיפָא אֵלֹא אִם רִצָּה בּוֹנֵה אֶת הַחֲדָר לִפְנֵים מִבֵּיתוֹ וּבּוֹנֵה עֲלִיָּיהָ עַל גְּבִי בֵּיתוֹ וְהֵלֵא מֶרְבֵּה עֲלָיו אֶת הַדֶּרֶךְ אָמַר רַב הוּנָא בְּמֵאֵי חֲדָר

שחלקו <sup>ה</sup> בשנים ומאי עליה אפתאי: **מתני**  
פתח כנגד פתח וחלון כנגד חלון <sup>ה</sup> היה קמן  
שנים י אבל פותח הוא לרה"ר פתח כנגד פ  
עושה אותו גדול ואחד עושה אותו שנים: **ג**  
קרא וישראל בלעם את עיניו וירא את ישראל ע  
פתחי אהליהם מכוונין זה לזה אמר ראוי ה  
קמן לא יעשנו גדול: סבר רמי בר חמא למימי  
דקא שקיל תמניא בחצר אבל בר תרתי ליש  
רבא מצי א"ל בפיתחא זוטרא מצינא לאצטנו  
אצטנועי מינד: אחד לא יעשנו שנים: סבר  
לא לישווייה תרי בני תרתי דקא שקיל ת  
בני ארבעי ארבעי שפיר דמי א"ל רבא מצינא  
אצטנועי מינד בתרי לא מצינא אצטנועי מינד  
כנגד פתח: דא"ל סוף סוף הא בעית אצטנו  
עושין חלל תחת רה"ר בורות שיחין ומעורות  
מהלכת ומעונה אבנים אין מוציאין זיוין וגו  
כונם לתוך שלו ומוציא <sup>ה</sup> ללקח חצר ובה זיו  
**גמ'** ורבנן <sup>ה</sup> זימנין דמפחית ולא אדעתיה: א  
ר' אמי הוה ליה זיוא דהוה נפיק למבואה והוה  
מפיק לרה"ר <sup>ה</sup> (הוּו קא מעכבי עליה בני רה"ר)  
אמר ליה והא מר גמי אית ליה <sup>ה</sup> דידי למבוא  
דירך לרשות הרבים מפיק מאן מחיל גבך:  
לרשות הרבים הוה ההוא גברא דהוה ליה  
אתו בני רשות הרבים הוּו קא מעכבי עילא

מה טובו אהליך קדייך: סדר רמי זר  
ירחיבנו לח' אמות דקמפסד לבעלי  
כדאמרין בפרק ראשון (לעיל א.)  
יל אלא ארבע אמות. אבל לזניעותא  
דשקיל נמי ד' אמות: בחצר כבד  
נמי אלא שש שקל ד' אמות בחצר: לשויה  
לח' אמות בפתח אחד מה' י' אמות  
כשהוא נעול יכולני להשתמש בחצר  
שמי יהיה פתוח: סוף סוף הא בעית  
חלונותיו: ב"רנ"ו אין עושין חל  
לדין על עסקי ממונו. ומפרש ואזיל  
מהלכת דר"א חזל בחר השתא ולא  
קטנות: וגוזטראות. קורות גדולות  
בני רה"ר ילמנהו גביה ליתמחלו:  
וזין וגוזטראות. הבולטות לרשות  
הואיל הויזין הוא היה צריך להביא  
עמה טענה אבל לוקח לא צריך  
וכוועינן ללוקח [לעיל כג.]: גמ' ורנן.  
דעובר ברה"ר ויעבור ויפול: מפיק  
דיה"ר. שופיו מוזיקין לגמול ורובדו:  
זיל

שבת (דף ק"ו): **אמר ר'און הללו כו'.** מדכתיב התם [צמצדי] יעשו גדול היינו דאי הוה פתח דר' אמונת רחב דר' כנגד כל הפתח צאריך ארבע אמות רחוק מן הפתח כנגד רוחב כל הפתח ואילו מעיקרא לא הוה כן למטעני פתחה קטן מטעניו לא הפתח גדול: **דר' אמונת:** לשייב **דר' ארבעי.** דלא מספיד ארבע אמות דמעיקרא לא תמי בלתי כמעיקרא. ולא ליטענוני נמי לא יחשידין דמה ח' אמות יש לו פתוחות לאחר: **בחד פיתחה מניא ליטענוני** חס' לא מניא לאיטענוני כל כך דאפי' אם האחד נעול ודרך פתח הבית ורובצי סוסים וגמלים רואין בתוך חוקא דאמי מחמתיה שאין רגלים של בני אדם לזרוק ולי' ת: **ר'און מחיר.** אלף שיכסכו ריכסו חוק כדי שתהא עגב יפול וסבא אמרינן צבצא קמא (דף ק"ג): **ויזין.** קוררין פ' יבשל צבא צני רה"ו והלכך ר'און מוניאין דהא גניחא מקרקעו לתוך כשיעור הוואת זיזין ומוניא: **והוואת** ואומרים אימר כונס לתוך שלו היה אבל המוכרה ל' חוקה החוקמי ובנכסי לתוך שלי דהויא לה חוקה וזון היאך הוואת המוכר את הזיזין לתוך לרה"ר דטוענין לזון ישינן משום דזימנין דמתלעי מתוכו ויפחות ולא אדעתא קום הלוך כל בני החצירות הוא: **הוו מעבדי עוליה** צ

(א) גמלה דהוא ליון על הבגמ' דסבב רמי בר חמא למימר דבר ד' לא לישווייה בר תמיא דהא שהיל וכו'.